Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

Aanhangsel van de Handelingen

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

930

Vragen van het lid **Verhoeven** (D66) aan de Minister van Veiligheid en Justitie over *het beboeten van illegale downloads en de vrijheid van het internet* (ingezonden 4 december 2015).

Antwoord van Minister **Van der Steur** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 18 december 2015).

Vraag 1
Heeft u kennisgenomen van de berichten «Stichting Brein gaat meer illegale uploaders aanpakken» en «Filmdistributeurs klaar voor beboeten illegale downloads»?[1] [2]

Antwoord 1
Ja.

Vraag 2
Bent u nog steeds van mening dat het onwenselijk is dat filmdistributeurs achter individuele downloaders aangaan?

Antwoord 2
Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft op 14 april 2014 in de ACI/Adam-zaak (zaak C-435/12) beslist dat downloaden uit illegale bron niet onder de uitzondering voor privékopiëren valt. Downloaden uit illegale bron is daarmee verboden in Nederland. Het Hof heeft verder geen voorwaarden verbonden aan de handhaving van dit verbod. Nu het auteursrecht primair civielrechtelijk wordt gehandhaafd, staat het rechthebbenden vrij downloaders uit illegale bron daarop aan te spreken binnen de kaders van de wet. Dit betekent dat rechthebbenden, binnen de kaders van de (privacy-)wetgeving, ook IP-adressen van overtreders van het downloadverbod mogen verzamelen. In de praktijk is de medewerking van internet service providers noodzakelijk om deze IP-adressen te koppelen aan de NAW-gegevens, die schuil gaan achter de IP-adressen waarmee illegaal wordt gedownload. Wanneer de internet service providers deze gegevens niet willen verschaffen, dan kunnen auteursrechthebbenden de rechter vragen hierover een uitspraak te doen.

---

[1] http://nos.nl/artikel/2070287-stichting-brein-gaat-meer-illegale-uploaders-aanpakken.html
[2] http://www.bnr.nl/nieuws/juridisch/445637-1512/filmdistributeurs-klaar-voor-beboeten-illegale-downloads

ah-tk-20152016-930
ISSN 0921 - 7398
's-Gravenhage 2015

Daarvoor zal de rechter onder meer het belang van privacy afwegen tegen het belang van een effectieve handhaving van het auteursrecht.
Overigens begrijp ik van Stichting BREIN (Hierna: BREIN) dat haar aanpak nog steeds is gericht op tussenpersonen en op eerste en/of grote individuele *uploaders* en niet op de consument, die illegale kopiën downloadt en/of sporadisch uploadt. Individuele filmdistributeurs hebben in de media aangegeven zich wel op de individuele consument te willen gaan richten.

Vraag 3
Sinds wanneer bent u op de hoogte van het voornemen van filmdistributeurs om individuele downloaders aan te klagen? Sinds wanneer bent u op de hoogte van het voornemen van Stichting Brein om een database aan te leggen waarin het gedrag van uploaders wordt gemonitord?

Antwoord 3
Ik ben hiervan op de hoogte vanaf het moment dat hierover berichtgeving in de media is verschenen.

Vraag 4
Kunt u bevestigen of het systeem dat Stichting Brein gebruikt om uploaders te monitoren, hetzelfde systeem is dat de filmdistributeurs gebruiken om individuele downloaders te beboeten?

Antwoord 4
Ik begrijp van BREIN dat hun systeem erop is gericht om eerste en/of grote *uploaders* te identificeren die als bron fungeren voor ongeautoriseerd aanbod op bittorrent-sites. BREIN heeft haar voornemen om onderzoek hierna te doen aangemeld bij het College bescherming persoonsgegevens («Cbp») en gevraagd om een voorafgaand onderzoek naar de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens door BREIN. BREIN heeft aangegeven dat haar systeem niet zal worden ingezet om individuele downloaders te beboeten. Ik begrijp van BREIN dat het systeem ook niet met derden zal worden gedeeld. Uit de media heb ik daarnaast vernomen dat enkele individuele filmdistributeurs hebben aangekondigd via digitaal forensisch speurwerk IP-adressen te willen veiligstellen van illegale downloaders. Indien deze methode kwalificeert als de verwerking van strafrechtelijke persoonsgegevens, dan is een voorafgaand onderzoek van het Cbp vereist. Het Cbp heeft aangegeven thans nog geen aanvraag hiervoor te hebben ontvangen.
Ik kan dus niet bevestigen of filmdistributeurs de aangekondigde methode in de praktijk inzetten en welk systeem zij daarvoor gebruiken.

Vraag 5
Bent u bekend met de opbouw en de omvang van de database met gegevens van internetgebruikers van Stichting Brein en de filmdistributeurs? Heeft u inzicht in welke gegevens opgeslagen worden, hoeveel personen of organisaties daar toegang tot hebben en op welke wijze de informatie wordt gebruikt? Zo ja, kunt u de Kamer daarover informeren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5
BREIN heeft aangegeven dat zij voornemens is om gericht onderzoek te doen naar de uitwisseling van illegale kopieën van auteursrechtelijk beschermde werken via *bittorrent*-indexeringswebsites. In een *bittorrent*-omgeving is een gebruiker te herkennen aan een gebruikersnaam (alias) en een IP-adres. Het systeem van BREIN zoekt in een zwerm van IP-adressen van tienduizenden *uploaders*die een bepaalde illegale kopie aanbieden. In die zwerm zoekt BREIN naar Nederlandse IP-adressen van eerste en/of herhaaldelijke *uploads* van recent aangeboden illegale kopieën. BREIN heeft prioriteringscriteria vastgesteld om de groep *uploaders* waarnaar onderzoek gedaan wordt af te bakenen. Op deze manier worden enkele tientallen IP-adressen geïdentificeerd. Deze adressen worden opgeslagen om te beoordelen of men nader onderzoek naar deze *bittorrent*-gebruikers kan doen. BREIN heeft aangegeven dat IP-adressen van *uploaders* die niet binnen de prioriteringscriteria vallen, worden verwijderd. Deze IP-adressen zijn niet direct bruikbaar voor het in rechte betrekken van een persoon omdat ze nog gekoppeld moeten worden aan de NAW-gegevens van de *bittorrent*-accounthouder. Wanneer BREIN nader onderzoek wil doen naar een gebruiker vraagt BREIN de contactgege-

vens op bij de internet service provider. De internet service provider zal hier in de praktijk pas na tussenkomst van een rechter zijn medewerking aan verlenen.
Alleen medewerkers van BREIN hebben toegang tot dit systeem. Wanneer een inbreuk wordt vastgesteld, kunnen ter voorbereiding van een juridische procedure gegevens worden afgestaan aan de relevante rechthebbende die aangesloten is bij BREIN, zoals thans al gebruikelijk is voor juridische procedures die worden gevoerd op basis van gegevens die zonder tussenkomst van dit systeem zijn verkregen.

Vraag 6 en 7
Is het toegestaan databases te creëren waarin IP-adressen van internetgebruikers en online activiteiten opgeslagen worden en deze IP-adressen te monitoren zonder toestemming van de internetgebruiker?
Is het College bescherming persoonsgegevens (Cbp) bekend met de systemen van de filmdistributeurs en Stichting Brein? Wat is het oordeel van het college?

Antwoord 6 en 7
Een IP-adres is in beginsel te herleiden tot een natuurlijk persoon en kwalificeert daarom volgens het Cbp als een persoonsgegeven. De verwerking van persoonsgegevens in een database is toegestaan wanneer dit gedaan wordt in overeenstemming met de Wet bescherming persoonsgegevens («Wbp»). Nu de gegevens zien op strafbare delicten zijn ze tevens te kwalificeren als bijzondere persoonsgegevens. Dit betekent dat een voorafgaand onderzoek van het Cbp vereist is alvorens deze gegevens mogen worden verwerkt.
Het Cbp kan in het voorafgaand onderzoek aan de gegevensverwerking eventueel nadere voorwaarden stellen. BREIN heeft de verwerking van deze gegevens aangemeld bij het Cbp. Naar aanleiding hiervan heeft het Cbp een onderzoek ingesteld. Het Cbp heeft aangegeven voornemens te zijn een rechtmatigheidsverklaring af te geven voor de verwerking van persoonsgegevens (Stcr. 2015, nr. 39328-n1). Zoals eerder aangegeven heeft het Cbp thans (nog) geen specifieke aanvraag voor een voorafgaand onderzoek ontvangen van individuele filmdistributeurs.

Vraag 8
Wat is uw oordeel over de databases met gegevens over internetgebruikers die de filmdistributeurs en Stichting Brein aanleggen? Ziet u risico's met betrekking tot de privacy van internetgebruikers en internetvrijheid?

Antwoord 8
Het Cbp waakt over de verwerking van persoonsgegevens in dergelijke databases en stelt daar voorwaarden aan. De IP-adressen die worden verwerkt door BREIN kunnen alleen door internet service providers worden gekoppeld aan de NAW-gegevens van de houder van het IP-adres.
Artikel 8 sub f Wbp regelt de voorwaarden waaronder deze gegevens kunnen worden afgestaan door een internet service provider. Deze voorwaarden zijn nader ingevuld door de Hoge Raad in het arrest Lycos / Pessers arrest (HR 25 november 2005, ECLI:NL:HR:2005:AU4019).
Wanneer een internet service provider niet bereid is deze gegevens af te staan, dan kan een benadeelde partij een rechterlijk bevel vragen. De rechter zal daarbij de belangen van partijen afwegen. Bij deze belangenafweging wordt zowel het belang van de privacy van de betrokken internetgebruikers afgewogen als de belangen van de internet service provider, waaronder het behoud van de vrijheden zoals bedoeld in artikel 10 van het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens.
Voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens in een database geldt dat daaraan inderdaad risico's voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen kleven. Daarom stellen artikel 16 Wbp e.v. nadere, strenge, voorwaarden aan het verwerken van strafrechtelijke persoonsgegevens en persoonsgegevens over onrechtmatig of hinderlijk gedrag.
Zoals aangegeven in de beantwoording van vraag 4, kan ik niet bevestigen of filmdistributeurs de aangekondigde methode in de praktijk inzetten en welk systeem zij daarvoor zullen gaan gebruiken.

Vraag 9
Moeten private organisaties per individueel IP-adres een gerechtelijk bevel hebben voordat internet service providers het adres van de internetgebruiker mogen overhandigen?

Antwoord 9
In principe moet een internet service providers zelf toetsen aan de voorwaarden uit de rechtspraak van de Hoge Raad. De benadeelde partij die afgifte vordert zal voldoende bewijs moeten overhandigen zodat de internet service provider redelijkerwijs kan concluderen dat aan die voorwaarden is voldaan. Wanneer een internet service provider twijfelt aan het overgelegde bewijs en het verzoek afwijst, kan een rechthebbende afgifte proberen te vorderen via een rechterlijk bevel. Indien een benadeelde partij afgifte van persoonsgegevens voor meerdere IP-adressen tegelijkertijd vordert, dan zal daarbij voor elk IP-adres het benodigde bewijs moeten worden geleverd dat aan de voorwaarden uit de rechtspraak van de Hoge Raad is voldaan.

Vraag 10
Wat is uw mening over de praktijk van het grootschalig opsturen van schikkingsvoorstellen naar individuele downloaders?

Antwoord 10
Het uitgangspunt blijft dat auteursrecht in beginsel civielrechtelijk moet worden gehandhaafd, en dat het aan de rechthebbende zelf is hoe hij deze handhaving vorm wil geven. Het staat rechthebbenden vrij om een schikkingsvoorstel te doen, maar een individuele downloader hoeft dit voorstel niet te accepteren. Er staat altijd de weg naar de rechter open.

Vraag 11
Hoe kijkt u naar de bewijslast van een IP-adres gekoppeld aan downloadgedrag? Is de eigenaar van een wifi-netwerk verantwoordelijk voor het up- of downloadgedrag op dat netwerk? Geldt dat voor zowel open wifi-netwerken als beveiligde netwerken?

Antwoord 11
Het is aan de rechter om in een voorkomend geval te toetsen of er voldoende kan worden aangetoond dat een ongeautoriseerde *down*- of *upload* is uitgevoerd door de houder van het IP-adres. Daarbij kan de rechter eveneens afwegen of er een zekere zorgplicht bestaat voor accounthouders die hun IP-adres ter beschikking stellen aan derden of gezinsleden, al dan niet via open of beveiligde netwerken.

Vraag 12
Bent u bereid gezien het urgente karakter van de situatie deze vragen voor het kerstreces van de Kamer te beantwoorden?

Antwoord 12
Ja.